

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno rigorozantky:	Mgr. Eliška Konečná
Téma práce:	Trestné činy proti těhotenství ženy
Rozsah práce:	223 062 znaků včetně mezer
Datum odevzdání práce:	26.2.2024
Pověřený akademický pracovník:	JUDr. Jaromír Hořák, Ph.D.
Oponent:	JUDr. Andrea Beranová, Ph.D.

1. Aktuálnost (novost) tématu

Aktuálnost zvoleného tématu je dána diskusí odborné veřejnosti nad liberalizací či zpřísnění právní úpravy interrupcí v českém právním řádu. Trestní zákoník ve znění skutkových podstat trestných činů proti těhotenství ženy někdy přímo odkazuje na zákon č. 66/1986 Sb., o umělém přerušení těhotenství. Od 90. let minulého století došlo k několika pokusům o jeho novelizaci, které však v minulosti nebyly úspěšné pro kontroverzní charakter problematiky interrupcí. Výběr tématu lze proto hodnotit kladně, neboť jeho zpracování může být přínosem pro probíhající diskusi nad trestněprávní úpravou nedovoleného přerušení těhotenství.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Náročnost zvoleného tématu spočívá v jejím interdisciplinárním charakteru. Jeho zpracování vyžaduje znalosti nejen platného trestního práva hmotného a relevantní judikatury, nýbrž i medicíny a farmakologie. Náročnost na vstupní údaje je dále umocněna volbou komparační metody. O tom svědčí např. historický exkurz (str. 3) a pak zejména část šestá. V práci se objevuje komparace české právní úpravy s úpravou Francie, Slovenska, Malty a Polska. Zpracování takto široce vymezeného tématu na úrovni rigorózní práce vyžaduje nepochybně značný rozsah znalostí uchazečky.

3. Formální a systematické členění práce

Po formální stránce je práce logicky a přehledně členěna do sedmi kapitol, úvodu a závěru. Úvodní kapitoly jsou věnovány terminologii (pojmem a časové vymezení těhotenství, začátek života z pohledu trestního práva), jakož i historickému vývoji trestněprávní úpravy nedovoleného přerušení těhotenství, a to do roku 1918 a následně podrobněji v dalších etapách 20. století. Třetí kapitola rozebírá platnou právní úpravu legálního umělého přerušení těhotenství. Kromě zákonem předpokládaného postupu při provádění umělého přerušení těhotenství kapitola obsahuje i analýzu otázky zákonnosti interrupcí prováděných v České republice občankám jiných členských států EU. Následující kapitola se věnuje pokusům o novelizaci platné právní úpravy interrupcí. Jádrem práce je kapitola pátá až sedmá, v nichž se autorka zabývá jednotlivými trestnými činy proti těhotenství ženy podle zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, a srovnáním české právní úpravy trestných činů proti těhotenství ženy s právními řády Slovenska, Polska, Francie a Malty. Závěrečná sedmá kapitola zkoumá problematiku tzv. potratových pilulek optikou trestního práva.

4. Vyjádření k práci

Cíl práce, a sice podat kritický komplexní rozbor současné trestněprávní úpravy umělého přerušení těhotenství v České republice, jakož i její komparace se zahraničními právními řády,

autorka splnila. Autorka způsobem zpracování zvoleného tématu prokázala nejen výbornou znalost platné právní úpravy, ale také schopnost identifikovat její nedostatky a navrhnout způsob jejich řešení. Za všechny analyzované otázky lze příkladmo zmínit otázku eurokonformního výkladu ust. § 10 zákona o umělém přerušení těhotenství upravující otázku přípustnosti umělého přerušení těhotenství cizinkám, kritika absolutní beztrestnosti těhotné ženy ve vztahu k usmrcení či poškození lidského plodu, či trestněprávní důsledky farmakologického způsobu umělého přerušení těhotenství. Rovněž je třeba kladně hodnotit schopnost autorky zúročit poznatky ohledně zahraničních právních úprav při úvahách a argumentaci ohledně českého práva. Domnívám se tedy, že zamýšlený záměr práce byl odpovídajícím způsobem zpracován a že předložená rigorózní práce, jak po stránce formální, tak i obsahové, splňuje požadavky kladené na rigorózní práce, tj. prokázat schopnost k samostatné tvůrčí činnosti a hlubší znalosti ze zpracovávané tematiky, a proto doporučuji její přijetí k ústní obhajobě.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Autorka deklarovaný cíl práce (str. 1), a sice věnovat se analýze současné trestněprávní úpravy umělého přerušení těhotenství v České republice, mapovat rozmanitost právních úprav této problematiky v zemích napříč Evropou a pokusit se najít odpověď na otázku, která z komparovaných právních úprav k této kontroverzní otázce přistoupila nejvhodněji a proč, splnila.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Práce nevykazuje znaky plagiátorství, samostatnost při zpracování byla dodržena. Z automatické kontroly podobnosti předložené práce v systému theses.cz plyne, že byla identifikována shoda se 63 dokumenty, přičemž míra shody v žádném dokumentu nepřesahuje 2%. Nalezené shody se týkají především názvů odborných informačních zdrojů a citací zákonných textů. Na základě kontroly podobnosti provedené systémem Turnitin byla zjištěna shoda s 171 zdroji, čímž byla generována celková podobnost 27%, nicméně kromě zdroje č. 1 - 4 je míra podobnosti se zdroji nižší než 1%. Pokud jde o zdroj č. 1 - 4, nalezená shoda se týká především citací literatury a zákonných textů. Lze tedy konstatovat, že autorka postupovala při tvorbě práce lege artis.
Logická stavba práce	Předložená práce má logickou strukturu (viz výše)
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Autorka pracuje s literaturou korektně a průběžně na ni odkazuje. Součástí práce je seznam použitých zdrojů, z kterého plyne, že autorka pracovala s přibližně šedesáti publikacemi ať už monografického či časopiseckého charakteru, využívá i zahraniční literaturu (zejm. anglickou, francouzskou a polskou). Formátování práce je jednotné, autorka aplikuje platnou citační normu ISO 690.
Hloubka provedené analýzy	Hloubka analýzy je dostatečná.

(ve vztahu k tématu)	
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Po formální stránce je práce na vysoké úrovni.
Jazyková a stylistická úroveň	Práce prošla pečlivou technickou redakcí, písmařské nedostatky v podobě chybějících písmen, teček nebo závorek se vyskytují jen minimálně.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Při obhajobě práce se autorka může zaměřit na problematiku ustanovení § 163 trestního zákoníku. Považuje autorka z pohledu de lege ferenda za vhodnou absolutní beztrestnost těhotné ženy ve vztahu k usmrcení, poškození či ohrožení lidského plodu?

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práci doporučuji k obhajobě.
---	------------------------------

V Praze dne 22. dubna 2024

JUDr. Andrea Beranová, Ph.D.
oponentka rigorózní práce